

Οδηγία 2014/104/ΕΕ: Ειδικότερα Ζητήματα

Λευκοθέα Ντέκα

Μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού, Δικηγόρος

Σεμινάριο Επιμόρφωσης Δικαστών και Εισαγγελέων

«ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ»

Αθήνα, 23 Ιουνίου 2017

Σκοπός Οδηγίας

2

- Μεταξύ της πραγμάτωσης ιδιωτικών δικαιωμάτων και της ιδιωτικής επιβολής του δικαίου;
 - Η ιδιωτική επιβολή απαραίτητο συμπλήρωμα της δημόσιας επιβολής (C-453/99 Courage/Crehan, σκ. 26-27) – Προστασία ανταγωνισμού ως σκοπού της διαδικασίας της πολιτικής δίκης;
 - Επιδράσεις στην πολιτική δικονομία
- Ενίσχυση της αποτροπής (επιβολή προστίμων) μέσω της διευκόλυνσης της αποκατάστασης (επιδίκαση αποζημίωσης)
 - Διαφορετικοί, αλλά συμπληρωματικοί σκοποί
 - Σκέψη 3 Οδηγίας
 - Τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ παράγουν άμεσα αποτελέσματα στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών και δημιουργούν, για τους συγκεκριμένους ιδιώτες, δικαιώματα και υποχρεώσεις τα οποία τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν να θέτουν σε εφαρμογή. Τα εθνικά δικαστήρια διαδραματίζουν ως εκ τούτου εξίσου ουσιαστικό ρόλο στην εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού (**ιδιωτική επιβολή**). Κατά την εκδίκαση διαφορών μεταξύ ιδιωτών **προστατεύουν τα υποκειμενικά δικαιώματα** δυνάμει του δικαίου της Ένωσης, π.χ. επιδικάζοντας αποζημίωση υπέρ εκείνων που έχουν θιγεί από παραβάσεις. **Η πλήρης αποτελεσματικότητα των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ**, ιδίως δε το πρακτικό αποτέλεσμα των απαγορεύσεων που προβλέπονται σε αυτά, προϋποθέτει ότι οιοσδήποτε —είτε πρόσωπο, περιλαμβανομένων καταναλωτών και επιχειρήσεων, είτε δημόσια αρχή— μπορεί να αξιώσει ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων αποζημίωση για ζημία την οποία υπέστη λόγω παράβασης
 - Διατήρηση τυπικών δομών της πολιτικής δίκης – Κυριαρχία συζητητικού συστήματος - Επιλογές συμβατές με την ισχύουσα πολιτική δικονομία στα περισσότερα κράτη – μέλη της ΕΕ

Σημαντικότερες προβλέψεις

3

- Για την υλοποίηση των παραπάνω σκοπών η Οδηγία περιλαμβάνει ρυθμίσεις για:
 - ▣ Την επίδειξη αποδείξεων
 - ▣ Τη δεσμευτικότητα των αποφάσεων των εθνικών αρχών ανταγωνισμού
 - ▣ Την παραγραφή της αξίωσης αποζημίωσης
 - ▣ Την ευθύνη των παραβατών και τα αναγωγικά δικαιώματα
 - ▣ Τον υπολογισμό του ύψους της ζημίας και την μετακύλιση της επιπλέον επιβάρυνσης
 - ▣ Διαδικασίες συναινετικού διακανονισμού

HELLENIC
COMPETITION
COMMISSION

Κοινολόγηση αποδεικτικών στοιχείων

Βασικοί τρόποι απόκτησης πρόσβασης σε αποδεικτικά στοιχεία

5

Υπό το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο:

- Πρόσβαση σε φάκελο υπόθεσης Ε.Επ. ή ΕΑΑ υπό την ιδιότητα του καταγγέλλοντος
 - Κανονισμοί 1/2003 & 773/2004 και σχετική Ανακοίνωση Ε.Επ.
 - Αντίστοιχες εθνικές ρυθμίσεις (άρθρο 41 ν. 3959/2011, άρθρο 15 Κανονισμού Λειτουργίας)
- Πρόσβαση κοινού στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και της Διοίκησης σε εθνικό επίπεδο
 - Κανονισμός 1049/2001 για την πρόσβαση του κοινού στα κοινοτικά έγγραφα
 - Αντίστοιχες εθνικές ρυθμίσεις (άρθρο 5 ΚΔοικΔιαδ, άρθρο 15 ν. 1599/1986)
- Εθνικές διατάξεις για επίδειξη εγγράφων
 - Άρθρα 450 επ. ΚΠολΔ

Αναφυόμενα ζητήματα

6

- Εξελισσόμενη νομολογία
- Διαφοροποιήσεις στο επίπεδο προστασίας στην ΕΕ & ανά κράτος- μέλος
 - Ασφάλεια δικαίου
 - Επιπτώσεις στην αποτελεσματικότητα της κρατικής επιβολής των κανόνων ανταγωνισμού
- Συνεχής αμφισβήτηση επιπέδου παρεχόμενης προστασίας στα στοιχεία φακέλων ΑΑ μέσω κανόνων περί πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα
- Διαρκής σύγκρουση αντικρουόμενων συμφερόντων μέρων & τρίτων
 - Προστασία επιχειρηματικών απορρήτων & αιτήσεων επιείκειας
 - Κοινολόγηση στοιχείων για την ενίσχυση των αγωγών αποζημίωσης

→ Πολύπλοκη στάθμιση με συνέπιες & στο χρόνο επεξεργασίας των αποφάσεων

Βασικές αρχές

7

- Ασυμμετρία πληροφόρησης
- Αρχές της αποτελεσματικότητας και της ισοδυναμίας
- Αρχή της αναλογικότητας
- Προστασία επιχειρηματικών εμπιστευτικών πληροφοριών
- Προστασία δημόσιας επιβολής δικαίου ανταγωνισμού
- Μετεξέλιξη των εργαλείων της πολιτικής δικονομίας

Άρθρο 5

Γενικές αρχές κοινοποίησης στοιχείων

8

- Πρόβλεψη στην εθνική νομοθεσία δυνατότητας εθνικών δικαστηρίων να διατάξουν επίδειξη αποδεικτικών στοιχείων ή κατηγοριών στοιχείων
 - Πριν τη δίκη
 - Κατά τη διάρκεια της δίκης
- Στον ενάγοντα από τους εναγομένους ή τρίτους, περιλαμβανομένων δημόσιων αρχών
 - Άρθρο 14 (έμμεσοι αγοραστές)
- Στον εναγόμενο από τον ενάγοντα ή τρίτους
 - Άρθρο 13 (ένσταση μετακύλισης)
- Ορισμός αποδεικτικών στοιχείων: άρθρο 2 (13) Οδηγίας
- Κίνδυνοι
 - Καταχρηστική άσκηση δικαιώματος (καθυστέρηση διαδικασίας, αύξηση κόστους)
 - Απόρριψη αιτημάτων επίδειξης
 - Τεράστια αιτήματα επίδειξης
- Αναγκαιότητα μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας;

Άρθρο 5

Γενικές αρχές κοινοποίησης στοιχείων

9

- Προϋποθέσεις
 - Τεκμηριωμένη αιτιολόγηση αιτήματος βάσει διαθέσιμων στοιχείων
 - Πιθανολόγηση παραδεκτού αξίωσης αποζημίωσης
 - Στοιχεία σχετικά με την αξίωση αποζημίωσης
 - Παρεπόμενες και αυτοτελείς αγωγές
 - Σκέψη 22 Οδηγίας: μη απαραίτητη η κοινοποίηση στον αιτούντα κάθε εγγράφου σχετικού με τη διαδικασία των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ για την άσκηση του δικαιώματος αποζημίωσής του
 - Προσδιορισμός κατηγοριών εγγράφων με όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένο & σαφή τρόπο
 - Έκταση επίδειξης σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας
- Κριτήρια αξιολόγησης αναλογικότητας (ενδεικτικά)
 - Ανά περίπτωση στάθμιση προστατευόμενων συμφερόντων και αξιολόγηση αιτήματος κοινοποίησης (C-360/09 Pfleiderer, σκ. 30-31)
 - Βαθμός πιθανολόγησης αξίωσης βάσει επικληθέντων αποδεικτικών στοιχείων
 - Έκταση και κόστος κοινοποίησης, ιδίως για τρίτα μέρη
 - Προστασία εμπιστευτικών πληροφοριών τρίτων προσώπων
- Ρητή πρόβλεψη ότι η αποφυγή της αστικής ευθύνης δεν συνιστά συμφέρον άξιο προστασίας
 - T-345/12 Akzo Nobel, σκ. 80 – 81, T-341/12 Evonik Degussa, σκ. 107 - 110

Άρθρο 5

Αρχή της μη αυτοενοχοποίησης

10

- Στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας επιβολής κυρώσεων για παραβίαση του δικαίου ανταγωνισμού – Δικαιώματα άμυνας
 - «Προϋφιστάμενα» έγγραφα
 - 374/87 Orkem, σκ. 34 - 37
 - C-238, 244, 245, 247, 250-52, 254/99 PVC II Limburgse Vinyl Maatschappij, σκ. 271 επ.
 - C-301/04 SGL Carbon, σκ. 44 και 48
 - Σκέψη 23 Κανονισμού 1/2003
 - Οι επιχειρήσεις, όταν συμμορφώνονται με απόφαση της Επιτροπής, δεν μπορούν να υποχρεωθούν να ομολογήσουν ότι διέπραξαν παράβαση, αλλά υποχρεούνται εν πάση περιπτώσει να απαντήσουν στις περί των γεγονότων ερωτήσεις **και να παράσχουν έγγραφα, ακόμη και αν οι πληροφορίες αυτές μπορεί να χρησιμοποιηθούν εναντίον τους ή εναντίον άλλων επιχειρήσεων για τη θεμελίωση ύπαρξης παράβασης.**
 - Τι είδους έγγραφα
 - Πρακτικά συναντήσεων, ημερήσιες διατάξεις, κατάλογοι συμμετασχόντων, έγγραφα εργασίας, έγγραφα σε προετοιμασία των συναντήσεων, σημειώσεις παρισταμένων, έγγραφα αναφορικά με την υλοποίηση των αποφάσεων
- Στο πλαίσιο αγωγών αποζημίωσης
 - C-60/92 Otto v. Postbank, σκ. 15- 17
 - [...] για **διαδικασία αφορώσα αποκλειστικώς τις ιδιωτικές έννομες σχέσεις μεταξύ ιδιωτών**, η οποία δεν μπορεί να καταλήξει άμεσα ή έμμεσα στην επιβολή κυρώσεως από δημόσια αρχή, το κοινοτικό δίκαιο δεν επιβάλλει να αναγνωριστεί στον διάδικο η δυνατότητα να μη δίδει απαντήσεις με τις οποίες θα αναγκαζόταν να ομολογήσει την ύπαρξη παραβάσεως των κανόνων ανταγωνισμού

Άρθρο 5

Ειδικότερες ρυθμίσεις

11

- Μέριμνα για την προστασία
 - Εμπιστευτικών πληροφοριών
 - Δυνατή η κοινολόγησή τους εφόσον σκόπιμη
 - Πρόβλεψη στην εθνική νομοθεσία αποτελεσματικών μέτρων για την προστασία τους
 - Παρεπόμενες και αυτοτελείς αγωγές
 - Δικηγορικού απορρήτου
- Κλήση σε ακρόαση αυτών από τους οποίους ζητείται η επίδειξη εγγράφων
- Δυνατότητα υιοθέτησης από τα κράτη-μέλη ρυθμίσεων περί ευρύτερης πρόσβασης υπό την επιφύλαξη
 - Των κριτηρίων αξιολόγησης της αναλογικότητας σε σχέση με αιτήματα επίδειξης εγγράφων που περιλαμβάνονται σε φάκελο ΑΑ
 - Της απαγόρευσης κοινολόγησης των αιτήσεων επιείκειας και των υπομνημάτων για διακανονισμό

Άρθρο 5

Εμπιστευτικές πληροφορίες

12

- Ορισμός εμπιστευτικών πληροφοριών
 - T-198/03 Bank Austria Creditanstalt, σκ. 71
 - [...] για να εμπίπτουν στο επαγγελματικό απόρρητο τα πληροφοριακά στοιχεία, λόγω της φύσεώς τους, απαιτείται να είναι **γνωστά σε περιορισμένο αριθμό προσώπων**. Στη συνέχεια, πρέπει να πρόκειται για πληροφοριακά στοιχεία **η δημοσίευση των οποίων μπορεί να προκαλέσει σοβαρή ζημία στο πρόσωπο που τα προσκόμισε ή σε τρίτους**. Τέλος, τα **συμφέροντα που μπορεί να θιγούν από τη δημοσίευση της πληροφορίας απαιτείται να είναι αντικειμενικώς άξια προστασίας**. Η εκτίμηση του απορρήτου χαρακτήρα μιας πληροφορίας απαιτεί έτσι τη στάθμιση μεταξύ των νομίμων συμφερόντων που απαγορεύουν τη δημοσίευσή της και του γενικού συμφέροντος σύμφωνα με το οποίο οι δραστηριότητες των κοινοτικών οργάνων διεξάγονται όσο το δυνατόν πιο ανοικτά.
 - Επιχειρηματικό απόρρητο:
 - Ανακοίνωση της Επιτροπής περί των κανόνων πρόσβασης στον φάκελο υπόθεσης της Επιτροπής, παρ. 18
 - Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού σχετικά με το χαρακτηρισμό των απορρήτων στοιχείων και τον τρόπο υποβολής μη εμπιστευτικής εκδοχής εγγράφων, παρ. 9 (δ)
 - Λοιπές εμπιστευτικές πληροφορίες
 - Ανακοίνωση της Επιτροπής περί των κανόνων πρόσβασης στον φάκελο υπόθεσης της Επιτροπής, παρ. 19
 - Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού σχετικά με το χαρακτηρισμό των απορρήτων στοιχείων και τον τρόπο υποβολής μη εμπιστευτικής εκδοχής εγγράφων, παρ. 9 (ε)
- C-450/06 Varec, σκ. 39 – 40
 - [...] η άσκηση απλώς προσφυγής θα παρείχε πρόσβαση σε **πληροφορίες οι οποίες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη νόθευση του ανταγωνισμού ή προς βλάβη των θεμιτών συμφερόντων επιχειρηματιών** που συμμετείχαν στην οικεία διαδικασία συνάψεως δημοσίας συμβάσεως. Η δυνατότητα αυτή θα μπορούσε, μάλιστα, να ωθήσει επιχειρηματίες στην **άσκηση προσφυγών με μοναδικό σκοπό να αποκτήσουν πρόσβαση στα επιχειρηματικά απόρρητα των ανταγωνιστών τους**

Άρθρο 5

Πρακτική αρχών ανταγωνισμού

13

- Κατά τη διαδικασία πρόσβασης στο φάκελο, αξιολογούνται ως εμπιστευτικές πληροφορίες:
 - τεχνικές και/ή οικονομικές πληροφορίες σχετικά με την τεχνογνωσία μιας επιχείρησης, μέθοδοι κοστολόγησης, υπολογισμοί περιθωρίων κέρδους, μυστικά και μέθοδοι παραγωγής, πηγές εφοδιασμού, παραγόμενες και πωλούμενες ποσότητες, μερίδια αγοράς, πίνακες πελατών και διανομέων, σχέδια διαχείρισης της αγοράς, διάρθρωση του κόστους και των τιμών, στρατηγική πωλήσεων, διάρθρωση προσφορών σε διαγωνισμούς
 - Ανακοίνωση της Επιτροπής περί των κανόνων πρόσβασης στον φάκελο υπόθεσης της Επιτροπής, παρ. 18 -19
 - Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού σχετικά με το χαρακτηρισμό των απορρήτων στοιχείων και τον τρόπο υποβολής μη εμπιστευτικής εκδοχής εγγράφων, παρ. 9
 - EE, Best Practices on the disclosure of information in data rooms in proceedings under Articles 101 and 102 TFEU and under the EU Merger Regulation, παρ. 7
 - EE, Guidance on the preparation of public versions of Commission Decisions adopted under Articles 7 to 10, 23 and 24 of Regulation 1/2003, παρ. 10
 - Ειδικά ως προς τα ποσοτικά δεδομένα, κίνδυνος νόθευσης ανταγωνισμού - EE, Best Practices on the disclosure of information in data rooms in proceedings under Articles 101 and 102 TFEU and under the EU Merger Regulation, παρ. 14
 - In addition to confidentiality concerns, **an exchange of strategic data between competitors can lead to a reduction of competition, for example, by facilitating collusive practices, by harming consumers or by other means**
- Κατά τη διαδικασία πρόσβασης στο φάκελο, αξιολογούνται επίσης ως μη προσπελάσιμα:
 - Εσωτερικά έγγραφα και αλληλογραφία με άλλες αρχές ανταγωνισμού ή δημόσιες αρχές
 - Ανακοίνωση της Επιτροπής περί των κανόνων πρόσβασης στον φάκελο υπόθεσης της Επιτροπής, παρ. 12 - 16
 - Ανακοίνωση της Επιτροπής Ανταγωνισμού σχετικά με το χαρακτηρισμό των απορρήτων στοιχείων και τον τρόπο υποβολής μη εμπιστευτικής εκδοχής εγγράφων, παρ. 9 (α, β και γ)

Άρθρο 5

Πρόσφατες νομολογιακές εξελίξεις

14

- T-465/12 AGC Carglass, σκ. 30 επ.
 - Ονόματα πελατών, περιγραφές προϊόντων και οποιαδήποτε πληροφορία που θα επέτρεπε την ταυτοποίηση πελατών
- T-462/12 Pilkington, σκ. 35, 37, 49, 50, 54, 58, 59, 60, 68
 - Ποσότητες τεμαχίων, κατανομή ποσοστώσεων για κάθε κατασκευαστή αυτοκινήτων, συμφωνίες σχετικά με τις τιμές, τον υπολογισμό τους και τις διακυμάνσεις τους και τα αριθμητικά στοιχεία και τα ποσοστά που συνδέονται με την κατανομή των πελατών μεταξύ των μελών της συμπράξεως
- T-534/11, Schenker, σκ. 45, 57, 65, 67, 70-72, 85, 94-97, 108, 111 επ.
 - Φάκελος υπόθεσης (ολική και μερική πρόσβαση), πλήρες κείμενο απόφασης , μη εμπιστευτικό κείμενο απόφασης
- T-677/13 AXA Versicherung , σκ. 38 επ, 63, 65 επ, 97, 103 επ, 141-143, 150 επ.,
 - Πλήρες κείμενο πίνακα περιεχομένων φακέλου υπόθεσης, πλήρες κείμενο ενός συνόλου εγγράφων περιεχομένων στον φάκελο υπόθεσης (90% του φακέλου της υπόθεσης): αλληλογραφία με επιχειρήσεις που είχαν ζητήσει να υπαχθούν στο πρόγραμμα επιείκειας, ονόματα φυσικών προσώπων και τις επωνυμίες τρίτων επιχειρήσεων , ορισμένες εμπορικές μη δημοσιοποιηθείσες και δυνητικώς ευαίσθητες πληροφορίες (όπως ονόματα κατασκευαστών αυτοκινήτων και αναφορές σε μοντέλα οχημάτων)
 - 73. Αντιθέτως, [ο αιτών] δεν εξήγησε, όπως ορθώς τόνισε η Επιτροπή, τον λόγο για τον οποίο κάποιο από τα έγγραφα αυτά της ήταν αναγκαίο, είτε διευκρινίζοντας τα επί των πραγματικών περιστατικών επιχειρήματα ή τις συγκεκριμένες νομικές εκτιμήσεις που μπορούσε, λαμβάνοντας το εν λόγω έγγραφο, να αποδείξει ενώπιον του εθνικού δικαστή που κλήθηκε να αποφανθεί επί των ισχυρισμών της

Άρθρο 5

Μέτρα προστασίας

15

- Σκέψη 18 Οδηγίας
 - απάλειψη ευαίσθητων χωρίων σε έγγραφα
 - κατάρτιση μη εμπιστευτικής έκδοσης των εγγράφων/ πληροφοριών
 - T-181/10 Reagens, σκ. 100 επ: Έγγραφα σχετικά με αίτημα αδυναμίας πληρωμής – κακώς η ΕΕ αρνήθηκε μερική πρόσβαση στις μη εμπιστευτικές εκδοχές των αιτημάτων
 - Ήδη υπάρχουσες μη εμπιστευτικές εκδόσεις – έναντι ποιου;
 - DG Competition informal guidance paper on confidentiality claims και παραδείγματα
 - διεξαγωγή συνεδριάσεων κεκλεισμένων των θυρών
 - περιορισμός των προσώπων που επιτρέπεται να εξετάσουν τα αποδεικτικά στοιχεία
 - χορήγηση πρόσβασης με επιτόπια μελέτη (data rooms)
 - Ιδίως για τα ποσοτικά δεδομένα
 - Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας
 - Best Practices on the disclosure of information in data rooms in proceedings under Articles 101 and 102 TFEU and under the EU Merger Regulation
 - προσφυγή σε εμπειρογνώμονες για την κατάρτιση περίληψης των πληροφοριών σε συγκεντρωτική μορφή
 - διάθεση μη εμπιστευτικού κειμένου της δικαστικής απόφασης, στην οποία τα αποσπάσματα που περιέχουν εμπορικά απόρρητα έχουν αφαιρεθεί ή αναδιατυπωθεί
- Οδηγία 2016/943 περί προστασίας της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψή τους, άρθρο 9

Άρθρο 5

Πρόσβαση σε αποφάσεις αρχής ανταγωνισμού

16

- Υποχρέωση δημοσίευσης αποφάσεων
- Opinion of the European Commission of 5.5.2014 in application of Article 15(1) of Council Regulation (EC) 1/2003 - Interchange fee litigation before the Judiciary of England and Wales: Wm. Morrison Supermarkets plc and Others v MasterCard Incorporated and Others (Claim Nos. 2012/699; 2012/1305-1311), παρ. 20
 - *Παρ. 20: As regards the confidential version of the Decision, the Commission has no objection against such document being disclosed to the claimants provided that adequate protection is given to business secrets and other confidential information, for example through a confidentiality ring or further redactions of the Decision to protect confidential informations*
- Πρόσφατη νομολογία
 - T-345/12 Akzo Nobel, σκ. 63 – 64
 - 63. [...] Στο πλαίσιο αυτό, εάν το άρθρο 4 του κανονισμού 1049/2001 ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπεται στην Επιτροπή να δημοσιεύει οποιαδήποτε πληροφορία στην οποία δύναται να αρνηθεί την πρόσβαση δυνάμει της διατάξεως αυτής, επικαλούμενη γενικό τεκμήριο, θα καθιστούσε το άρθρο 30 του κανονισμού 1/2003 άνευ αντικειμένου. Συγκεκριμένα, η ερμηνεία αυτή θα στερούσε από την Επιτροπή τη δυνατότητα να δημοσιεύει τα ουσιώδη έστω σημεία της αποφάσεώς της, κατά το μέτρο που αυτά προκύπτουν κατά λογική αναγκαιότητα από τον φάκελο της έρευνας. Αφετέρου, θα είχε επίσης ως αποτέλεσμα την ανατροπή του βάρους αποδείξεως [...]
 - 64. Πάντως, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, οι προσφεύγουσες, η δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού της Ένωσης διά της δημοσίευσής αποφάσεως με την οποία επιβάλλονται κυρώσεις για την εν λόγω παράβαση, βάσει του άρθρου 30 του κανονισμού 1/2003, δεν πρέπει, κατ' αρχήν, να συγχέεται με την πρόσβαση τρίτων σε έγγραφα περιλαμβανόμενα στον φάκελο της σχετικής με τέτοια παράβαση έρευνας της Επιτροπής. [...]
 - T-534/11 Schenker & απόφαση του U.K. High Court της 28.10.2014
 - T-341/12 Evonik Degussa, σκ. 119 & C-162/15 Evonik Degussa, σκ. 101
 - [...] Ωστόσο, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να επικαλεστεί τα ειδικά αυτά συμφέροντα, καθώς εναπόκειται αποκλειστικά στην Επιτροπή να σταθμίσει, υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, αφενός, την αποτελεσματικότητα του προγράμματος επιείκειας και, αφετέρου, το συμφέρον του κοινού και των επιχειρηματιών να πληροφορηθούν το περιεχόμενο της αποφάσεώς τους και να ενεργήσουν για την προστασία των δικαιωμάτων τους.
 - [...] η προστασία του προγράμματος επιείκειας δεν αποτελεί ίδιο ειδικό συμφέρον της αναιρεσείουσας

Άρθρο 6

Κοινοποίηση στοιχείων στον φάκελο ΑΑ

17

- Πρόβλεψη ειδικών ρυθμίσεων για έγγραφα στο φάκελο ΑΑ
 - Από οποιονδήποτε και αν διατάσσεται η επίδειξη των εν λόγω εγγράφων
- Πρόσθετα αυστηρότερα κριτήρια αξιολόγησης αναλογικότητας
 - Εξειδίκευση αιτήματος ως προς τη φύση, το αντικείμενο ή το περιεχόμενο εγγράφων σε φάκελο ΑΑ – μη αποδεκτά γενικά αιτήματα επίδειξης
 - C-356/12 EnBW & T-534/11 Schenker: γενικευμένα αιτήματα
 - C-536/11 Donau Chemie, σκ. 31 - 33
 - 31. [...] Η αναγκαιότητα της σταθμίσεως αυτής έγκειται στο γεγονός ότι, ιδίως στον τομέα του ανταγωνισμού, κάθε αυστηρός κανόνας, είτε προς την κατεύθυνση της απόλυτης απαγορεύσεως της προσβάσεως σε τέτοια έγγραφα είτε προς την κατεύθυνση της γενικευμένης προσβάσεως σε αυτά, είναι πιθανό να θίξει στην πράξη τόσο την εφαρμογή, μεταξύ άλλων, του άρθρου 101 ΣΛΕΕ όσο και τα δικαιώματα τα οποία αντλούν οι ιδιώτες από τη συγκεκριμένη διάταξη
 - Σκέψεις 22 και 23 Οδηγίας
- Συνεκτίμηση ήδη ασκηθείσας αγωγής αποζημίωσης
- Αποτελεσματικότητα δημόσιας επιβολής δικαίου ανταγωνισμού

Άρθρο 6

Κοινοποίηση στοιχείων στον φάκελο ΑΑ

18

- Κατάταξη εγγράφων σε τρεις κατηγορίες
 - Κοινοποιούμενα έγγραφα μετά περάτωση διαδικασίας ΑΑ («γκρίζα λίστα»)
 - Πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από επιχειρήσεις ειδικά για τη διαδικασία ενώπιον ΑΑ (απαντήσεις σε ερωτηματολόγια, καταθέσεις)
 - Πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από ΑΑ και απεστάλησαν στους διαδίκους κατά τη διοικητική διαδικασία (έκθεση αιτιάσεων)
 - Υπομνήματα για διακανονισμό που αποσύρθηκαν
 - Υπό την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας, και ιδίως της αποτελεσματικότητας δημόσιας επιβολής δικαίου ανταγωνισμού
 - C-356/12 EnBW σκ. 98-99 και 114: η διαδικασία εφαρμογής των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ περατώνεται μόνον όταν η απόφαση που λαμβάνει η Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής δεν δύναται να προσβληθεί - Δεν θεωρείται περατωθείσα καθόσον εκκρεμούν ένδικα βοηθήματα, διότι στην τελευταία αυτή περίπτωση, ανάλογα με την έκβαση της ένδικης διαδικασίας, ενδέχεται να απαιτηθεί επανάληψη των δραστηριοτήτων της Επιτροπής για ενδεχόμενη έκδοση νέας απόφασης σχετικά με την επίμαχη υπόθεση
 - Άρθρα 16 α (1) και (3) Κανονισμού 773/2004
 - Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των δικαστηρίων των κρατών μελών της ΕΕ κατά την εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 ΕΚ, παρ. 26 και 26β
 - 26. Η κοινολόγηση πληροφοριών από την Επιτροπή στα εθνικά δικαστήρια υπόκειται σε μερικές επιπλέον εξαιρέσεις. Ειδικότερα, η Επιτροπή δύναται να αρνηθεί την αποστολή πληροφοριών σε εθνικό δικαστήριο **για επιτακτικούς λόγους που σχετίζονται με την ανάγκη διασφάλισης των συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή προκειμένου να αποτραπεί οποιαδήποτε ανάμειξη στη λειτουργία και ανεξαρτησία της, ιδίως με την υπονόμευση της εκπλήρωσης των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί.** Η κοινολόγηση πληροφοριών στα εθνικά δικαστήρια **δεν θα πρέπει να επηρεάζει αδικαιολόγητα την αποτελεσματικότητα της επιβολής των κανόνων ανταγωνισμού εκ μέρους της Επιτροπής, και ιδίως δεν θα πρέπει να παρακωλύει εκκρεμείς έρευνες ούτε τη λειτουργία των προγραμμάτων επεικούς μεταχείρισης και των διαδικασιών διακανονισμού**

Άρθρο 6

Κοινοποίηση στοιχείων στον φάκελο ΑΑ

19

- Opinion of the European Commission of 29.10.2015 in application of Article 15(1) of Council Regulation (EC) No 1/2003 - CT.00928 - Interchange fee litigation before the High Court of Justice, Chancery Division: Sainsbury's Supermarkets Ltd v MasterCard Incorporated and Others (Claim No HC 2012-000063)
 - Παρ. 13: It is true that, as you state in your letter, the rules of the Damages Directive do not apply to the litigation pending before the Court as the litigation was initiated before 26 December 2014 and the Directive has not yet been implemented in the United Kingdom. Therefore, none of the rules quoted above directly prohibits the Court itself from ordering the disclosure of the requested documents.
 - Παρ. 15: Therefore, when ordering the disclosure of the documents in question, the Court should balance the interests that the claimants have in disclosure of these documents, against the harm disclosure may cause for the effective enforcement of Articles 101 and 102 TFEU by the Commission. The Commission respectfully submits that as regards **documents specifically prepared for investigation of the Commission that is still open**, in principle, concern for the harm that disclosure may cause to the effective enforcement of the EU competition rules should prevail.
 - Παρ. 16: The reason for this is, that Articles 6(5) and 7(2) of the Damages Directive as well as Article 16a(3) of Regulation (EC) No 773/2004 clearly indicate that the EU legislator considers such disclosure to be harmful for the effective enforcement of the EU competition rules by the Commission. Although the rules of the Damages Directive are not, in the context of the present proceedings, a bar to the Court ordering the disclosure provided for in your Order, in the Commission's view, **the principle of sincere cooperation** as laid down in Article 4(3) TEU requires the Court to give considerable weight to the considerations reflected in those legislative provisions when carrying out its balancing test.

Άρθρο 6

Κοινοποίηση στοιχείων στον φάκελο ΑΑ

20

- Μη κοινοποιούμενα έγγραφα («μαύρη λίστα»)
 - Δηλώσεις επιεικούς μεταχείρισης & υπομνήματα διακανονισμού
 - Αναπαραγωγή αποσπασμάτων αυτών σε άλλα έγγραφα
 - Όχι προϋπάρχουσες πληροφορίες
 - C-162/15 Evonik Degussa, σκ. 87 και 96 - 98
 - 87. Επιβάλλεται να επισημανθεί συναφώς ότι **η δημοσίευση, με τη μορφή της αυτούσιας παραθέσεως, στοιχείων αντλούμενων από τα έγγραφα που προσκόμισε επιχείρηση στην Επιτροπή** προς στήριξη αιτήσεως υπαγωγής στο πρόγραμμα επιείκειας **διαφέρει από τη δημοσίευση αυτούσια παρατιθέμενων αποσπασμάτων της ίδιας της αιτήσεως αυτής**. Ενώ η πρώτη πρέπει να επιτραπεί τηρουμένης της δέουσας προστασίας, μεταξύ άλλων, του επιχειρηματικού ή του επαγγελματικού απορρήτου ή άλλων πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα, η δεύτερη ουδόλως επιτρέπεται
 - 96. Ωστόσο, οι εν λόγω κανόνες [της Ανακοίνωσης περί Επιείκειας] δεν έχουν ούτε ως σκοπό ούτε ως αποτέλεσμα να απαγορεύουν στην Επιτροπή να δημοσιεύει πληροφορίες σχετικές **με τα συστατικά στοιχεία της παραβάσεως** του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, οι οποίες της έχουν υποβληθεί στο πλαίσιο προγράμματος επιείκειας και δεν τυγχάνουν προστασίας από το ενδεχόμενο δημοσιεύσεως για άλλο λόγο

Άρθρο 6

Κοινοποίηση στοιχείων στον φάκελο ΑΑ

21

- Στάθμιση συμφερόντων: σε επίπεδο ενωσιακού νομοθέτη
 - Σκέψη 26 Προοιμίου - Συμβατότητα πρότασης Ε.Επ. με νομολογία περί ανά περίπτωση στάθμισης προστατευόμενων συμφερόντων και αξιολόγησης αιτήματος κοινολόγησης (Pfleiderer) & με την αρχή της αποτελεσματικότητας (Donau Chemie)
 - C-360/09 Pfleiderer, σκ. 23 & C-536/11 Donau Chemie, σκ. 25-27: **ελλείπει δεσμευτικής ρυθμίσεως του δικαίου της Ένωσης** στον τομέα αυτό, εναπόκειται στα κράτη μέλη να θεσπίσουν και να εφαρμόζουν τους εθνικούς κανόνες
 - Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των δικαστηρίων των κρατών μελών της ΕΕ κατά την εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 ΕΚ, παρ. 26 και 26^α
- Μη εφαρμογή αρχής αναλογικότητας
- Δυνατότητα υποβολής αιτήματος με σκοπό εξακρίβωσης από το εθνικό δικαστήριο για το εάν πρόκειται για μη κοινοποιούμενα στοιχεία
 - Συνδρομή μόνο ΑΑ
 - Δυνατότητα κλήσης σε ακρόαση συντακτών εγγράφων
 - Απαγόρευση χορήγησης πρόσβασης σε διαδίκους ή τρίτους
- Κοινοποιούμενα έγγραφα («άσπρη λίστα»)
 - Όσα δεν υπάρχουν στις λοιπές κατηγορίες
 - Πρόταση ΓενΕισ σε C-360/09 Pfleiderer, σκ. 47
 - Κοινολόγηση ανά πάσα στιγμή
 - Υπό την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας

Άρθρο 6

Πρόσθετες προβλέψεις

22

- Μέρη εγγράφων που δεν καλύπτονται από την απαγόρευση επίδειξης κοινοποιούνται κατά τα προβλεπόμενα για την κατηγορία εγγράφων στην οποία ανήκουν
- ΑΑ ως τελευταίο καταφύγιο
 - Διαταγή επίδειξης προς ΑΑ μόνον εφόσον δεν υπάρχει ευλόγως η δυνατότητα να προσκομισθούν τα αιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία από διάδικο ή τρίτο
 - C-536/11 Donau Chemie, σκ. 32
- Δικαίωμα ακρόασης και υποβολής παρατηρήσεων στο εθνικό δικαστήριο επί της αναλογικότητας αιτήματος κοινοποίησης εξ ιδίας πρωτοβουλίας της ΑΑ
- Δεν θίγονται
 - Οι κανόνες & πρακτικές του Κανονισμού 1049/2001
 - Οι εθνικοί & ενωσιακοί κανόνες για την προστασία των εσωτερικών εγγράφων των ΑΑ και της μεταξύ τους αλληλογραφίας

Άρθρο 6

Γενικό δικαίωμα πρόσβασης σε δημόσια έγγραφα & πρόσβασης στο φάκελο υπόθεσης ανταγωνισμού

23

- C-356/12 EnBW
- Συνεκτική ερμηνεία Κανονισμών 1049/2001, 1/2003 & 773/2004
 - Μη ύπαρξη ιεραρχίας μεταξύ γενικού Κανονισμού και ειδικών ρυθμίσεων
 - Διακύβευση καθεστώτος πρόσβασης στο φάκελο από τη διεύρυνση των υποκειμένων που δικαιούνται πρόσβαση σε φακέλους ανταγωνισμού ή από τυχόν γενικευμένη πρόσβαση βάσει Κανονισμού 1049/2001
- Μαχητό τεκμήριο ότι η δημοσιοποίηση εγγράφων σχετικών με υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων, ελέγχου συγκεντρώσεων & συμπράξεων διακυβεύει την προστασία των σκοπών της έρευνας & των εμπορικών συμφερόντων των εμπλεκομένων εταιρειών
- Βάρος απόδειξης αναγκαιότητας πρόσβασης: αιτών την πρόσβαση
 - «Εάν δεν υφίσταται τέτοια ανάγκη, το συμφέρον για την αποκατάσταση της οφειλόμενης σε παράβαση του άρθρου 81 ΕΚ ζημίας δεν συνιστά υπέρμετρο δημόσιο συμφέρον, κατά την έννοια του άρθρου 4»

Άρθρο 6

Πρόσφατη νομολογία

24

- Εσωτερικά έγγραφα
 - C-356/12 EnBW : προστασία διαδικασίας λήψης αποφάσεων
 - T-516/11 MasterCard : εσωτερική μελέτη που συντάχθηκε από τρίτους
- Αλληλογραφία με άλλες αρχές ανταγωνισμού
 - T-623/13 Unión de Almacenistas de Hierros de España , σκ. 41 επ. και 56 επ. : Σχέδια αποφάσεων της ισπανικής αρχής ανταγωνισμού όσον αφορά στις δύο επίμαχες εθνικές διαδικασίες και στις συνοπτικές εκθέσεις των υποθέσεων συνταχθείσες από την ισπανική αρχή ανταγωνισμού
 - 44. Το γεγονός ότι η επίμαχη έρευνα έχει διεξαχθεί από δημόσια αρχή κράτους μέλους και όχι από θεσμικό όργανο δεν επηρεάζει την υπαγωγή των εγγράφων στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 [...] Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η θεσπισθείσα με το άρθρο 4, παράγραφος 5, του κανονισμού 1049/2001 διαδικασία λήψεως αποφάσεων, η σχετική με τα προερχόμενα από κράτος μέλος έγγραφα, απαιτούσε όπως τόσο το οικείο θεσμικό όργανο όπως και το οικείο κράτος μέλος παραμείνουν εντός του πεδίου των προβλεπομένων στο άρθρο 4, παράγραφοι 1 έως 3, του ίδιου κανονισμού εξαιρέσεων. Το Δικαστήριο έχει επίσης τονίσει ότι η προστασία των θεμιτών συμφερόντων των κρατών μελών μπορεί να κατοχυρωθεί μέσω των ως άνω εξαιρέσεων. Επομένως, οι ως άνω εξαιρέσεις πρέπει να γίνουν αντιληπτές υπό την έννοια ότι αποσκοπούν όχι μόνο στην προστασία των δραστηριοτήτων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης αλλά και στην προστασία συμφερόντων του εκάστοτε κράτους μέλους
 - 56 Πάντως, ειδικοί κανόνες διέπουν την πρόσβαση στα έγγραφα τα οποία διαβιβάζονται στην Επιτροπή από εθνική αρχή ανταγωνισμού βάσει του άρθρου 11, παράγραφος 4, του κανονισμού 1/2003
 - 60 Ως εκ τούτου, ο κανονισμός 1/2003 αποσκοπεί, ιδίως, στην κατοχύρωση της εμπιστευτικότητας των πληροφοριών και της τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου στις διαδικασίες εφαρμογής του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, τούτο δε, ειδικότερα, στο πλαίσιο του μηχανισμού ενημερώσεως που έχει συγκροτηθεί στο εσωτερικό του δικτύου δημοσίων αρχών, το οποίο διασφαλίζει την τήρηση των κανόνων της Ένωσης στον τομέα του ανταγωνισμού
 - 64 Από όλες τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι υφίσταται γενικό τεκμήριο κατά το οποίο η δημοσιοποίηση των εγγράφων τα οποία διαβιβάζονται δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 4, του κανονισμού 1/2003 θίγει, κατ' αρχήν, τόσο την προστασία των εμπορικών συμφερόντων των επιχειρήσεων τις οποίες αφορούν οι επίμαχες πληροφορίες όσο και την προστασία, η οποία είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με αυτήν, των σκοπών έρευνας εκ μέρους της οικείας εθνικής αρχής ανταγωνισμού

Μετακύλιση επιπλέον επιβάρυνσης – Καθορισμός ύψους ζημίας

Ζημία

Κάποιες προκαταρκτικές διακρίσεις

26

- Ζημία και ύψος οικονομικού οφέλους επιχείρησης από την παράβαση
 - Άρθρο 25 παρ. 2α ν. 3959/2011: κριτήριο που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του προστίμου, και μάλιστα καθ' υπέρβαση του ανώτατου ορίου που προβλέπει ο νόμος
- Ατομική ζημία και συνολική βλάβη
 - Βλάβη στην ανταγωνιστική διαδικασία
 - Απώλεια ωφέλειας προϊόντος από τελικούς καταναλωτές (dead-weight loss effect)
 - Πρακτικός Οδηγός Ποσοτικοποίηση της βλάβης σε αγωγές αποζημίωσης που στηρίζονται σε παράβαση των άρθρων 101 ή 102 ΣΛΕΕ, παρ. 133
 - Study on the Passing-on of Overcharges, RBB economics, παρ. 35-36

Άρθρο 12

Βασικές αρχές

27

- Δικαίωμα σε πλήρη αποζημίωση της ζημίας που προκλήθηκε (άρθρο 3)
 - Αποζημίωση για την προκληθείσα ζημία σημαίνει επαναφορά της κατάστασης των ζημιωθέντων στην κατάσταση στην οποία θα βρίσκονταν αν δεν είχε παραβιαστεί το δίκαιο ανταγωνισμού
 - Πλήρη και πραγματική αξία της ζημίας (C-536/11 Donau Chemie, σκ. 24)
 - θετική ζημία (*damnum emergens*)
 - διαφυγόν κέρδος (*lucrum cessans*)
 - τόκος
- Υπερβολική αποζημίωση/ Πολλαπλή ευθύνη – Έλλειψη ευθύνης / Μη πλήρης αποζημίωση
 - Αποκλεισμός υπερβολικής, ποινικής ή παραδειγματικής αποζημίωσης και αποφυγή πολλαπλής αποζημίωσης (άρθρα 3 (3) και 12 (1) και 15(1))
 - Αποφυγή έλλειψης ευθύνης ζημιώσαντος και καταβολής μη πλήρους αποζημίωσης (άρθρο 12 (1))
 - Ευθύνη από κοινού και εις ολόκληρον: «ο ζημιωθείς διάδικος να έχει δικαίωμα να απαιτήσει πλήρη αποζημίωση από οποιαδήποτε από αυτές έως ότου αποζημιωθεί πλήρως» (άρθρο 11 (1))
 - Εκτίμηση του ύψους της ζημίας, εφόσον είναι πρακτικά αδύνατο ή υπερβολικά δυσχερές να ποσοτικοποιηθεί επακριβώς η προκληθείσα ζημία βάσει των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων (άρθρο 17(1) εδ. 2)
 - Επικουρική ευθύνη επιχείρησης με ασυλία σε άρθρο 11(4β)

Άρθρο 12

Βασικές αρχές

28

- Νομιμοποίηση άμεσων και έμμεσων αγοραστών (άρθρο 12 (1))
- Μετακύλιση αύξησης τιμής - Αποφυγή αδικαιολόγητου πλουτισμού (άρθρα 12 (1) και (5), 13 και 14)
 - Πρόβλεψη ένστασης μετακύλισης (άρθρο 13)
 - Μαχητό τεκμήριο μετακύλισης της ζημίας υπέρ του έμμεσου αγοραστή (άρθρο 14 (2))
 - Εκτίμηση από τα εθνικά δικαστήρια του μεριδίου επιβάρυνσης που μετακυλίθηκε (άρθρο 12 (5))
- Αποζημίωση της ζημίας που προκλήθηκε στο επίπεδο της εμπορίας στο οποίο προκλήθηκε
- Μαχητό τεκμήριο ότι οι παραβάσεις από καρτέλ προκαλούν ζημία (άρθρο 17 (2) εδ. 1)
- Στο μέτρο που δεν υπάρχουν κανόνες της ΕΕ που διέπουν συγκεκριμένα ζητήματα, εναπόκειται στο νομικό σύστημα κάθε κράτους μέλους να ορίσει λεπτομερείς κανόνες για την άσκηση του δικαιώματος αποζημίωσης που εγγυάται η νομοθεσία της ΕΕ
- Υπό την επιφύλαξη των αρχών της αποτελεσματικότητας και ισοδυναμίας (άρθρο 4)

Άρθρο 17

Βασικές αρχές

29

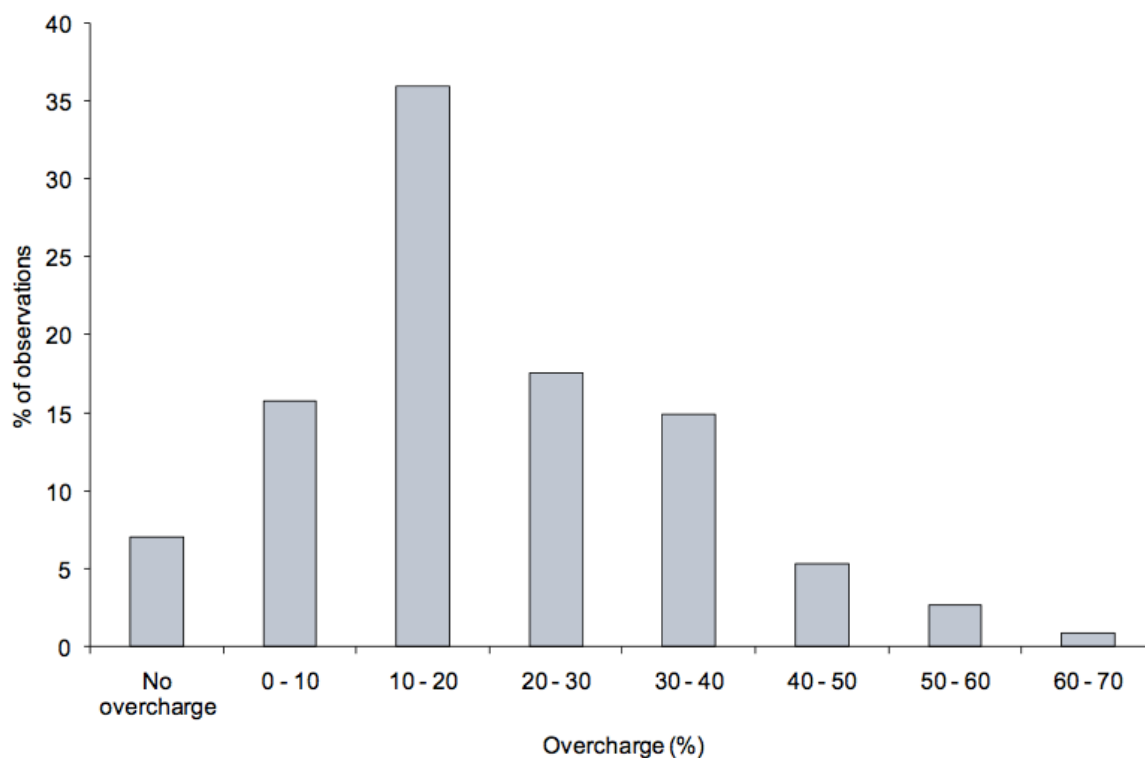
- Αρχές αποτελεσματικότητας και ισοδυναμίας (άρθρα 4 και 17(1))
 - Βάρος και μέτρο απόδειξης
- Υπολογισμός ακριβούς ύψους ζημίας (άρθρο 17(1) εδ. 2)
 - Σε περίπτωση που είναι πρακτικά αδύνατο ή υπερβολικά δυσχερές να υπολογισθεί επακριβώς η προκληθείσα ζημία βάσει των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων, εκτίμηση αυτής
- Μαχητό τεκμήριο ότι οι παραβάσεις από καρτέλ προκαλούν ζημία (άρθρο 17 (2) εδ. 1)
 - Επέλευση ζημίας ή ύψος αυτής;
 - Quantifying antitrust damages Towards non-binding guidance for courts, Oxera
 - Στο 93% των περιπτώσεων που εξετάστηκαν, οι συμπράξεις όντως οδηγούν σε υπερτίμημα
 - Περίπου το 70% των συμπράξεων που λαμβάνονται υπόψη στη μελέτη οδηγούν σε υπερτίμημα 10-40%
 - Τεκμήρια ως προς το ύψος της ζημίας
- Συνδρομή αρχής ανταγωνισμού στον υπολογισμό της ζημίας (άρθρο 17 (3))
- Κατευθυντήριες γραμμές από την ΕΕ
 - Ανακοίνωση της Επιτροπής για την ποσοτικοποίηση της ζημίας σε αγωγές αποζημίωσης που στηρίζονται σε παράβαση των άρθρων 101 ή 102 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρακτικό οδηγό για την ποσοτικοποίηση της ζημίας σε αγωγές αποζημίωσης που στηρίζονται σε παράβαση των άρθρων 101 ή 102 της ΣΛΕΕ
 - Πρακτικός Οδηγός Ποσοτικοποίηση της βλάβης σε αγωγές αποζημίωσης που στηρίζονται σε παράβαση των άρθρων 101 ή 102 ΣΛΕΕ, παρ. 133
 - Study on the Passing-on of Overcharges, RBB economics, σε αναμονή σχετικής ανακοίνωσης (άρθρο 16)

Άρθρο 17

Τεκμήριο ζημίας

30

Figure 4.1 Distribution of cartel overcharges in empirical studies of past cartels: indicative results from new sample selected by Oxera, based on Connor and Lande (2008)

Άρθρο 17

Συνδρομή αρχής ανταγωνισμού

31

- Τα δικαστήρια αρμόδια για τον υπολογισμό της ζημίας
- Συνολική αξιολόγηση «μη τεχνικών»/ ποιοτικών και «τεχνικών»/ ποσοτικών αποδεικτικών στοιχείων/ δεδομένων
 - T-342/07 Ryanair, σκ. 136
- Θέματα στα οποία μπορεί να συνδράμει η αρχή ανταγωνισμού:
 - Διασαφήνιση πραγματικών ζητημάτων
 - Επεξήγηση μεθόδων και εργαλείων (σε τι χρησιμεύουν, τι καταδεικνύουν και πως μπορούν να βοηθήσουν στη νομική θεμελίωση της απόφασης)
 - Επιλογή μεθόδων (εναλλακτική ή σωρευτική χρήση, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, πλεονεκτήματα και αδυναμίες, παραδοχές, διαθεσιμότητα δεδομένων, κόστος και χρόνος συγκέντρωσής τους, αναλογικότητά τους σε σχέση με το ύψος της αποζημίωσης που ζητείται)
 - Αξιολόγηση πορισμάτων (τρόπος επιλογής, ποιότητα και επάρκεια των πρωτογενών στοιχείων , αδυναμίες και ανακολουθίες, πραγματικά ζητήματα που απαιτούν περαιτέρω διερεύνηση, έλεγχοι αποτελεσμάτων οικονομετρικών μεθόδων, ακρίβεια και βαρύτητα πορισμάτων)
 - EE, Best practices for the submission of economic evidence and data collection in cases concerning the application of Articles 101 and 102 TFEU in merger cases
 - Χρησιμότητα προφορικής ακρόασης και εξέτασης κατ' αντιπαράσταση

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!